

VOORREDE.

De vereering van de Overblijfselen der Heiligen is zoo oud als de Kerk zelve: »De geloovigen,» zoo leert het Concilie van Trente, »moeten de lichamen der Martelaren en der andere Heiligen, die met J. C. leven, vereeren, daar deze lichamen de levende ledematen van J. C. en de tempel des H. Geestes geweest zijn, daar zij eensdaags door Hem tot het eewig leven opgewekt en met glorie bekleed zullen worden, en God door dezelve aan de menschen vele weldaden bewijst. Zij derhalve, die beweren dat men aan de Relieken der Heiligen geene vereering en hulde verschuldigd is, of dat dezelve en andere gewijde gedenkstukken door de geloovigen nutteloos geëerd worden, en dat men te vergeefs de aan de Heiligen gewijde plaatsen bezoekt om hun bijstand te verwerven, moeten volstrekt veroordeeld worden, gelijk de Kerk hen reeds vroeger heeft veroordeeld en ook nu veroordeelt.»

Deze leering omvat dus niet alleen de Overblijfselen der Heiligen, maar ook de bedevaarten naar dezelve, en is duidelijk op de H. Schrift gegrond. Om niet te gewagen van het Oude Testament, lezen wij in het Nieuwe bij den H. Matthaeus IX, 20, dat eene vrouw, die twaalf jaren lang aan eene bloedvloeiing geleden had, den Zaligmaker volgde en den zoom Zijns kleeds aanraakte, want, zeide zij bij zich zelve: »Indien ik slechts mijn kleed mag aanraken, zal ik gezond worden.» En wat deed Jesus? Berispte Hij die vrouw, alsof zij zich aan bijgeloof had plichtig gemaakt? Integendeel, Hij prijst haar geloof en schrijft hare plotselinge genezing toe aan het geloof, waarmede zij zijn kleed had aangeraakt. »Betrouw dochter,» zoo sprak Hij, »uw geloof heeft u gezond gemaakt.» In de Handelingen der Apostelen, XIX, 12, wordt verhaald dat de Zweetdoeken en gordels van den H. Paulus op de zieken gelegd werden. En met welk gevolg? De H. Schrift zelve meldt het ons: »De ziekten weken en de booze geesten gingen van hen uit.» Wat was het kleed des Heeren, wat waren de doeken van Paulus anders dan Relieken in den katholieken zin van dit woord?

Deze feiten bewijzen ten overvloede, voor al wie niet vrijwillig blind is, dat het niet alleen eene vrome maar ook eene heilzame oefening is, de Overblijfsels der Heiligen te vereeren. En wat ook is meer gegrond op de heiligste gevoelens en behoeften van het menschenhart? Waarom toch dragen wij zorg dat het ontzielde lichaam van vader of moeder met eere ten grave gedragen wordt? Waarom hechten wij ons nog na vele jaren aan den kouden grafhevel, waaronder hun gebeente rust? O! het is omdat die lichamen overblijfsels zijn van hen, met wie wij door zoovele en zoo dierbare banden vereenigd waren! Waarom hechten wij waarde aan het aandenken, zelfs aan de handteekeningen van beroemde mannen? Het is omdat wij eene natuurlijke bewondering gevoelen voor hen die hetzij door hun vernuft het veld der wetenschap uitgebreid, hetzij door hunne heldendaden het vaderland gered hebben. Welnu, indien wij op die wijze en terecht de gaven der natuur huldigen, zouden wij dan onverschillig mogen blijven jegens de Overblijfselen van die Martelaren, Belijders en Maagden, die »God in hun lichaam verheerlijkt (1 Cor. VI, 20) en ten allen tijde het sterven van Jesus in hun vleesch gedragen hebben (2 Cor. IV, 10)»? Zouden wij geene eer en hulde verschuldigd zijn aan de zalige asch van onze vaders in het geloof, van hen die de volkeren onderwezen hebben in de ware wijsheid (ECCL. XLIV, 4) en die, ofschoon overleden, ook nog tot ons spreken (HEBR.

XI, 4) door de voorbeelden hunner heiligheid? En zien wij bij onze tegenstanders niet dezelfde handelwijze ten opzichte van diegenen, die zij als groote mannen beschouwen? Bewaren de godloochenaars niet de overblijfselen van Voltaire, de protestanten niet die van Luther? En zouden wij dan die overblijfselen niet mogen of liever niet moeten vereeren, waardoor God zoo menigmaal wonderen gewrocht heeft? Geen wonder dan ook, dat reeds de Christenen der 1ste en der 2de eeuw de Relieken als een onwaardeerbaren schat beschouwden. Van den H. Martelaar Polycarpus († 166) lezen wij in den brief der kerk van Smyrna over zijn marteldood: Wij hebben zijne gebeenten, welke ons kostbaarder dan edelgesteenten en aangeleverd dan goud waren, verzameld, en op eene geëigende plaats neergelegd. Daar zullen wij, zoo God het toelaat, vergaderen en in jubel en vreugde den verjaardag van zijn sterven vieren, zoowel ter herinnering aan hen, die reeds den strijd volbracht hebben, als ter opbeuring en versterking van hen, die nog strijden moeten."

Tegen deze vereering maken onze afgescheidene broeders eenige opwerpingen. Wij willen deze hier niet herhalen of wederleggen, want zulks is de plaats noch de moeite waard. Slechts ééne zullen wij aanstippen, wijl zij in staat is de eenvoudigen te bedriegen of hun zand in de oogen te strooien. Men zegt dan: De Kerk eert ook valsche Relieken, want op verschillende plaatsen vertoont men dezelfde ledematen of gebeenten, het hoofd bij voorbeeld, van een en denzelfden Heilige; terwijl de mensch toch slechts één hoofd bezit.

Ja, het is waar, ieder mensch heeft niet meer dan één hoofd, doch het is niet minder waar dat de maker van deze opwerping volstrekt geen hoofd gehad heeft, want hij weet niet, of veinst niet te weten, dat van één hoofd b. v. verschillende stukken zijn, en dat ieder dezer stukken, in een borstbeeld ingezet, volgens een heel natuurlijk gebruik, het hoofd van den Heilige genoemd wordt. Om niet te gaan buiten onze Schatkamer: daar toont men het hoofd van den H. Servatius, is dit hoofd gansch? Neen! daaraan ontbreekt de kin, welke aan Rome, en de linker bovenkaak, welke, in twee deelen, aan de keizers Hendrik III en Karel IV geschonken werden. Ieder van die deelen werd oudtijds in een zilveren of gouden borstbeeld bewaard. Te Rome, te Quedlinburg en te Praag, waar deze Relieken bewaard werden, zeide men, evenals te Maastricht: Dit is het hoofd van S. Servaas. Heeft S. Servaas nu vier hoofden gehad, of zijn van de vier Relieken er ten minste drie onecht? Neen, de eenvoudige waarheid is, dat in vier plaatsen aanmerkelijke stukken van het hoofd van S. Servaas bewaard en vereerd werden. Hetzelfde geldt van armen, handen of andere gebeenten der Heiligen.

Ten slotte zij hier nog vermeld dat Z. H. Paus Pius IX, bij Rescript van 8 Juni dezes jaars, ten eeuwigen dage aan alle geloovigen die, gebiecht en gecommuniceerd hebbende, gedurende de zevenjarige tooning der Relieken van af 9 tot 23 Juli de S. Servaaskerk bezoeken en hier volgens intentie van Z. H. bidden, een vollen aflaat, aan de zielen in het vagevuur toepasselijk, verleend heeft.